

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. + 370 706 64 845,

el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Vyriausybės kanceliarijai

2025-01-

Nr. (4.5E)-3-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2023 M. BIRŽELIO 28 D. NUTARIMO NR. 512 „DĖL NACIONALINIŲ KONTROLĖS PRIEMONIŲ TAIKYMO PAGAL REGLAMENTO (ES) 2021/821 9 STRAIPSNĮ“ PAKĖITIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl 2023 m. birželio 28 d. nutarimo Nr. 512 „Dėl Nacionalinių kontrolės priemonių taikymo pagal Reglamento (ES) 2021/821 9 straipsnį“ (toliau - Nutarimas) pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

1. Projektas sprendžiama problema ir Projektus rengti paskatinusios priežastys

Nutarimo projekto tikslas – peržiūrėti ir patikslinti nacionalines kontrolės priemones, siekiant aiškiau nustatyti apribojimus ir reikalavimus dėl įprastų didelio prioriteto prekių gabenimo į trečiąsias šalis. Nutarimo projektu išlaikomi esamo Nutarimo tikslai tuo pačiu suteikiant daugiau pasitikėjimo Lietuvos verslo bendruomene.

Siūlomi pakeitimai padės ribojamąsias priemones taikyti tiksliau, nesumažinant nustatytų ribojamųjų priemonių poveikio, ir išlaikant Lietuvos pramonės konkurencingumą. Nuostoliai dėl eksporto draudimo šaliai patikslintais Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos duomenimis, kuriuos pateikė Valstybės duomenų agentūra, 2024 m. sausio–lapkričio mėnesiais įprasto didelio prioriteto prekių, įtrauktų į Tarybos reglamento (ES) Nr. 833/2014 XL priedą, Lietuvos kilmės eksportas oro transportu iš Lietuvos Respublikos į ne ES valstybes, išskyrus šalis partneres, nurodytas Tarybos reglamento (ES) Nr. 833/2014 VIII priede, sudarė 88,1 mln. eurų. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos paskaičiavimais ši suma gali diferencijuoti priklausomai nuo prekių kiekio ir vertės, įvertinus prekių kodus gali siekti ir 170 mln. eurų.

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Nutarimo projektu siūloma patikslinti Nacionalinį kontroliuojamų dvejojo naudojimo prekių sąrašą, pateikiant papildomą pastabą dėl išimčių taikymo sąrašo 18-23 punktuose nurodytiems kelių vilkikams ir sunkvežimiams. Muitinės siūlo pakeisti šį prekių sąrašą įtraukiant į jį sunkvežimius, kurie klasifikuojami Kombinuotosios prekių nomenklatūros 8704 subpozicijoje. Pagal Reglamentus (ES) Nr. 833/2014 ir 765/2006 šių prekių tranzitas per Rusijos ir Baltarusijos teritoriją nėra draudžiamas, o tai didina sankcijų apėjimų riziką. Sunkvežimiai, kaip ir vilkikai, gali būti ir yra naudojami kare prieš Ukrainą. Taip pat, siekiant uždrausti tik vilkikų ir sunkvežimių patekimą į Rusiją ir Baltarusiją, bet neriboti transporto priemonių, kuriomis vykdomas prekių gabenimas, siūlome priede numatyti aiškinamąją pastabą, kuria remiantis galėtų būti leidžiamas prekių transportavimas vilkikais ir sunkvežimiais per Lietuvos Respublikos sienos perėjimo punktus su Rusija ir Baltarusija.

Taip pat papildomas Nutarimo priedo 5 punktas numatant išimtį buitinių nuotekų valymo įrenginiams :

5.	8421	Centrifugos, įskaitant išcentrines (centrifugines) džiovyklas (išskyrus izotopų atskyrimo centrifugas); skysčių arba dujų filtravimo arba valymo mašinos ir aparatai (išskyrus buitinių nuotekų valymo įrengimus); jų dalys (išskyrus dirbtinius inkstus)
----	------	--

Nutarimo projekto 3.1.1.1 papunkčiu siūloma nustatyti, kad eksportuotojai, įgyvendindami Reglamento (ES) Nr. 833/2014 12g straipsnio 1 dalyje nustatytą pareigą turi pateikti Lietuvos Respublikos muitinės įstaigoms reeksporto į Rusijos Federaciją ir reeksporto naudojimui Rusijos Federacijoje uždraudimą (*angl. „no reexport to Russia“ clause*) patvirtinančios sutarties, sudarytos tarp eksportuotojo ir importuotojo arba pirkėjo, kopiją.

Įvertinus darbo tvarka gautas institucijų pastabas, siūloma 3 punkto kontrolės reikalavimus taikyti ne tik oro transportui, bet visoms gabenimo formoms.

Nutarimo projektu siūloma nustatyti reikalavimus eksportuotojams dėl privalomų veiksmų, kontrolės priemonių ir procedūrų.

Remiantis Nutarimo projekto 3.1.1.2 ir 3.1.2 papunkčiais - eksportuotojai privalo:

-eksportuojant į trečiąją valstybę, išskyrus Reglamento (ES) Nr. 833/2014 VIII priede išvardytas šalis partneres ir Ukrainą, Reglamento (ES) Nr. 833/2014 XL priede išvardytas įprasto didelio prioriteto prekes, kurios laikomos dvejojop naudojimo prekėmis pagal nacionalinių kontrolės priemonių nuostatas, rašytinį importuotojo arba pirkėjo patvirtinimą, kad eksportuojamų Reglamento (ES) Nr. 833/2014 XL priede išvardytų įprastų didelio prioriteto prekių importuotojui arba pirkėjui buvo pranešta, kad Komisijos strateginių prekių licencijų išdavimo klausimams spręsti sprendimu, atsižvelgiant į galimas rizikas, gali būti inicijuotas fizinis eksportuotų prekių patikrinimas ir nustatytas eksporto įsipareigojimas pateikti Strateginių prekių licencijų išdavimo klausimams spręsti komisijai informaciją apie iš eksportuotojo įsigytų prekių perpardavimą ir jų galutinius naudotojus;

- iki kiekvieno mėnesio 15 dienos Komisijai strateginių prekių licencijų išdavimo klausimams spręsti elektroniniu paštu (vienaslangelis@eimin.lt) pateikti informaciją apie faktiškai eksportuotų (reeksportuotų) ar tranzitu gabentų per praėjusį mėnesį Reglamento (ES) Nr. 833/2014 XL priede išvardytų įprastų didelio prioriteto prekių pavadinimus, jų kodus pagal Kombinuotąją nomenklatūrą, patvirtintą 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo su visais pakeitimais, jų kieki, vertę, prekių gavėjo juridinio asmens pavadinimą ir buveinės adresą arba fizinio asmens vardą, pavarę, veiklos vykdymo adresą, ir paskirties šalies galutinio prekių naudotojo pavadinimą ir buveinės adresą, jeigu jie yra žinomi prekių eksporto metu. Tais atvejais, kai pirkėjas nėra galutinis prekės naudotojas, ir prekių eksportavimo (reeksportavimo) ar gabenimo tranzitu atveju nėra žinomas galutinis prekės naudotojas, pardavėjas sutartyse su prekių pirkėju privalo numatyti pareigą prekės pirkėjui, gavusiam Komisijos strateginių prekių licencijų išdavimo klausimams spręsti ar kitos atsakingos Lietuvos Respublikos institucijos užklausa, pateikti informaciją apie galutinį prekės naudotoją.

Nutarimo 3.2 papunktis numato, kad 3.1.1.2p. reikalavimai eksportuotojui nėra taikomi tuo atveju, jei eksportuotojas Lietuvos Respublikos muitinės įstaigoms ir Lietuvos Strateginių prekių licencijų išdavimo klausimams spręsti komisijai pateikia dokumentus, įrodančius, kad eksportuojamos prekės gamintojas (arba eksportuotojas) technologinėmis priemonėmis užtikrina, kad įdiegtos techninės priemonės, užtikrinančios, jog ši prekė negalės būti naudojama pagal jos paskirtį Federacijoje. Šio rašto kopiją eksportuotojas persiūnčia Ekonomikos ir inovacijų ministerijai.

Paaikėjus, kad eksportuotojai pažeidė Nutarimo nustatytus reikalavimus – jie atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka (Nutarimo 3.3 papunktis).

Muitinės departamentui pavedama užtikrinti Nutarimo 2 punkto, 3.1.1.1 ir 3.1.1.2 papunkčių vykdymą ir kontrolę.

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai pavedama- įvertinus Nutarimo 3.1.2 papunktyje pateiktą informaciją ir atsižvelgiant į Strateginių prekių licencijų išdavimo klausimams spręsti komisijos pateiktą vertinimą, nuo 2025 m. liepos 1 d. taikyti leidimo reikalavimą įprasto didelio prioriteto prekėms, įtrauktoms į Reglamento (ES) Nr. 833/2014 XL priedą, išskyrus kai eksportuojamos prekės gamintojas (arba eksportuotojas) technologinėmis priemonėmis užtikrina, kad įdiegtos techninės priemonės, užtikrinančios, jog šios prekės negalės būti naudojamos pagal jų paskirtį Rusijos Federacijoje.

Siekiant užtikrinti efektyvų kontrolės sistemos veikimą, Ekonomikos ir inovacijų ministerija toliau analizuos, diskutuos ir teiks pasiūlymus dėl kontrolės mechanizmo tobulinimo, stiprinimo ir regioninio bendradarbiavimo.

Paminėtina, kad Europos Komisija 2024 m. sausio 24 d. paskelbė Baltąją knygą dėl eksporto kontrolės (*White Paper on Export Controls*), kurioje pateikta dabartinės ES eksporto kontrolės sistemos analizė ir tikslas pradėti diskusijas kaip sustiprinti ES eksporto kontrolės sistemos efektyvumą.

Europos Taryba taip pat pažymi koordinavimo tarp valstybių narių svarbą, kad užtikrinti pilną ir efektyvų Reglamento 821/2021 įgyvendinimą ypač dėl nacionalinių kontrolės sąrašų priėmimo.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos¹ nuostatų įgyvendinimas

Nutarimo projektas neprieštarauja Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

4. Pasiūlymų įgyvendinimo kaštai (lėšų poreikis einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetinais metais bei jo finansavimo šaltinis)

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos preliminariais skaičiavimais, Nutarimo projektu teikiamiems pasiūlymams įgyvendinti reikalingas bendras minimalus papildomų darbuotojų skaičiaus poreikis yra 4 etatai, kuriems reikalingi papildomi 130 tūkst. Eurų nuo 2025 m. kasmet.

Kadangi nuo 2025 m. liepos 1 d. bus taikomas leidimo įprasto didelio prioriteto prekėms, įtrauktoms į Tarybos reglamento (ES) Nr. 833/2014 XL priedą, reikalavimas - būtina turėti finansinių išteklių ir žmogiškųjų resursų siekiant tinkamai ir laiku pasirengti ir nustatyti leidimų taikymo reikalavimo sistemą ir ją efektyviai įgyvendinti.

5. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas

Nutarimo projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

6. Notifikavimas² Europos Komisijai

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

¹ [Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa](#), kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

² [Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

7. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas³

Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas pridedamas.

8. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios

Nutarimo projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

9. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Nutarimo projekte naujų sąvokų nėra.

10. Kita reikalinga informacija

-

11. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir visuomene

Nutarimo projektas nuo 2025-01-10d. iki 2025-01-17d. buvo skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS). Gautos suinteresuotų institucijų išvados: Vidaus reikalų ministerijos, Užsienio reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos muitinės. VSD pateikė pastabas raštu 2025-01-20d. Tikslinta darbo tvarka, derinta pagal teiktus institucijų siūlymus. Dėl neatsižvelgtų nuostatų parengta ir 2025-01-21d. TAPS pasitarimui pateikta derinimo pažyma. Su Teisingumo ministerija suderinta darbo tvarka. Atsižvelgta į asociacijų (Infobalt Lietuva, Unicorn Lithuania, Investors Forum), Lietuvos pramoninkų konfederacijos ir Lietuvos verslo konfederacijos siūlymus, derinta darbo tvarka. Organizuoti tarpinstituciniai pasitarimai Teams formatu.

2025-01-21d. TAPS pasitarime institucijų pastabas ir pozicijas išsakė URM, Muitinės, VSD, verslo atstovai (asociacijos, konfederacija). LRVK teisininkai TAPS pasitarimo metu nurodė, kad pastabas pateiks darbo tvarka. Pastabos gautos 2025-01-21d., derinta darbo tvarka. 2025-01-21d. 15val organizuotas visų suinteresuotų institucijų pasitarimas dėl TA projekto nuostatų suderinimo darbo tvarka po TAPS pasitarimo, ir jame priimtų kompromisinių derinimo nuostatų variantų.

Kas pasikeitė po Tarpinstitucinio pasitarimo (TAPS): Projektas teikiamas į LRV posėdį suderinus darbo tvarka galutinį TA projekto variantą.

12. Projektą parengė

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Strateginių prekių ir sankcijų politikos grupė (grupės vadovė Aušra Šablinskienė, mob. tel. + 370 659 15769, el. p. ausra.sablinskiene@eimin.lt; patarėja Rūta Sakalauskienė, mob. tel. +370 659 06035, el. p. ruta.sakalauskiene@eimin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas ir lyginamasis variantas, 10 lapų;
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolo projektas, 1 lapas;

Ekonomikos ir inovacijų ministras

Lukas Savickas

³ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“.